

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Staatsinrichting van Nederland

- 1p 1 In 1848 werd de grondwet in Nederland veranderd. Dit had gevolgen voor de machtsverhouding tussen koning en ministers.
→ Welke verandering kwam er in de machtsverhouding tussen koning en ministers?

Gebruik bron 1.

- 1p 2 Waarom stijgt het percentage kiesgerechtigden tot ongeveer 1900 slechts langzaam?
A Omdat alle mannen het kiesrecht mochten uitoefenen.
B Omdat de koning uitbreiding van het kiesrecht tegenhield.
C Omdat de mensen geen interesse hadden in politiek en kiesrecht.
D Omdat maar een beperkte groep mannen kiesrecht had.

Gebruik bron 2

- 1p 3 Stelling: de bron is een voorbeeld van de emancipatie van een bevolkingsgroep.
→ Maak duidelijk dat deze stelling juist is.

Gebruik bron 3, 4 en 5.

- 2p 4 Drie groeperingen:
– liberalen
– protestanten
– socialisten
Drie personen:
– Kuyper
– Thorbecke
– Troelstra
→ Neem het onderstaande schema over op je antwoordblad en vul de groepen en de personen op de juiste plaats in.

	groepering:	naam persoon:
bron 3		
bron 4		
bron 5		

- Gebruik bron 6.*
- 2p 5 De tekenaar heeft kritiek op een maatschappelijk probleem in het begin van de 20e eeuw.
→ Geef aan welk probleem wordt bedoeld. Noem daarna een onderdeel uit de tekst én een onderdeel van de tekening waaruit dit probleem blijkt.

Doe het zo:

probleem: ... (noem probleem)

tekst: ... (noem onderdeel tekst)

tekening: ... (noem onderdeel tekening)

- Gebruik bron 7.*
- 1p 6 Geef een politieke reden waarom de tekenaar de vrouwen zo voorzichtig op het ijs laat stappen.

Gebruik nogmaals bron 7

- 1p 7 Wie is de schaatsende dame?
- A Aletta Jacobs, want zij was de sturende kracht achter de acties voor het vrouwenkiesrecht.
 - B Een dame van de SDAP, want zij wil geld in de bus van de baanveger stoppen.
 - C Koningin Wilhelmina, want zij was degene die toestemming moest geven voor het vrouwenkiesrecht.
 - D Wilhelmina Drucker, want door middel van aansprekende acties vroeg zij aandacht voor de heersende armoede.

- Gebruik bron 8.*
- 2p 8 Veel Nederlanders vonden de tekst van het protest in die tijd een belediging van een bevriend staatshoofd en dus onwettig. Maar voorstanders konden zich beroepen op de grondwet.
→ Noem **twee** grondrechten waarop ze zich konden beroepen.

- 2p 9 Vier beweringen over de positie van de koningin in de Nederlandse staatsinrichting:
- 1 De koningin is lid van de regering, maar de ministers zijn verantwoordelijk voor haar daden en uitspraken.
 - 2 De koningin moet in de Tweede Kamer de troonrede verdedigen.
 - 3 De koningin ondertekent de wetten voordat deze uitgevoerd kunnen worden.
 - 4 Omdat de koningin het staatshoofd is, bepaalt zij het beleid van de ministers.
- Geef per bewering aan of deze **juist** of **onjuist** is.

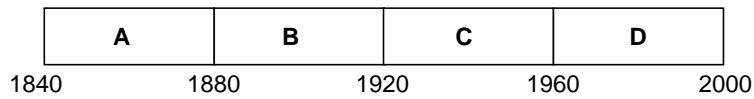
Doe het zo:

Bewering 1 is juist/onjuist (maak een keuze).

(enz. tot en met bewering 4)

- 2p 10 Volgens veel mensen moet de monarchie in Nederland blijven bestaan. Volgens anderen moet Nederland een republiek worden.
→ Geef voor beide opvattingen een **politiek** (dus geen emotioneel) argument.
Doe het zo:
Vóór de monarchie, want ... (geef een politiek argument).
Vóór een republiek, want ... (geef een politiek argument).
- 1p 11 Stel, de Tweede Kamer heeft een wetsvoorstel aanvaard.
Wat moet er daarna gebeuren vóórdat het voorstel een wet wordt?
A De meerderheid van de Eerste Kamer moet akkoord gaan, waarna een minister en het staatshoofd een handtekening onder de wet zetten.
B De meerderheid van de Eerste Kamer moet amendementen indienen en de betreffende minister moet zijn handtekening onder de wet zetten.
C De voorzitter van de Eerste Kamer en de koningin moeten hun handtekeningen onder de wet zetten.
D De voorzitter van de Eerste Kamer moet het recht van initiatief toepassen en de betreffende minister moet zijn handtekening onder de wet zetten.
- Gebruik bron 9.*
- 1p 12 In de tekst zijn enkele woorden weggelaten die te maken hebben met verschillende personen die betrokken zijn bij de Nederlandse rechtspraak.
→ Welke beroepen moeten op de stippelijntjes worden ingevuld?
Doe het zo:
Bij 1 hoort ... (vul beroep in).
(enz. tot en met 3)
- 1p 13 Tot 1970 was er in Nederland sprake van opkomstplicht bij verkiezingen. De kiezer had de plicht om naar het stembureau te gaan. Er zijn voorstanders en tegenstanders van de opkomstplicht.
→ Ben jij **vóór** of **tegen** een opkomstplicht? Licht je mening toe met een inhoudelijk argument, dus niet met een emotioneel argument.
Doe het zo:
Ik ben vóór/tegen een opkomstplicht (maak een keuze), omdat ... (geef een inhoudelijk argument).

3p 14 Een tijdbalk:

Zes gebeurtenissen en/of ontwikkelingen uit de geschiedenis van de Nederlandse staatsinrichting:

- 1 beëindiging van de schoolstrijd
 - 2 invoering van censuskiesrecht voor de Tweede Kamer
 - 3 invoering van de klassieke grondrechten
 - 4 invoering van de sociale grondrechten
 - 5 tijdelijke afschaffing van de grondrechten
 - 6 wet tot invoering van algemeen kiesrecht
- Geef per gebeurtenis aan bij welke periode op de tijdbalk die hoort.

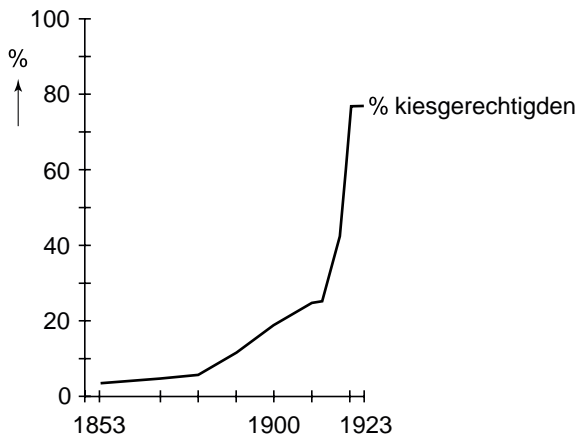
Doe het zo:

Gebeurtenis 1 hoort bij periode ... (vul een letter in).
(enz. tot en met gebeurtenis 6)

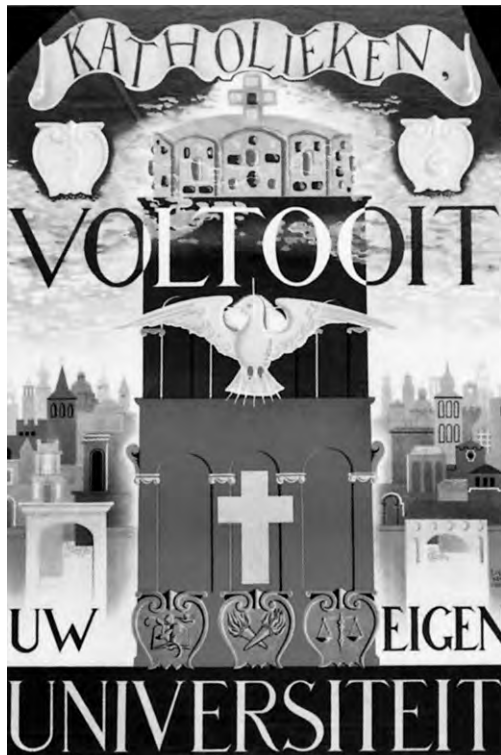
Staatsinrichting van Nederland

bron 1

Kiesgerechtigden (als percentage van de bevolking van 18 jaar en ouder) bij Tweede Kamerverkiezingen tussen 1853 en 1923.

bron 2

Toelichting

Op de afbeelding staan de woorden: Katholieken voltooit uw eigen universiteit

Drie bronnen met uitspraken van bekende Nederlandse politici:

bron 3

Uit een brief (28 december 1900):

Wat een verschil is er te zien tussen 1800 en 1900. En de veranderingen zullen nog sneller gaan. Ik ben ervan overtuigd dat in de komende eeuw de emancipatie van de arbeidersklasse tot stand zal komen. Er moet nog veel gebeuren, maar dat gáát ook gebeuren. Ik merk dat bijvoorbeeld aan een groep van veertig arbeiders, met wie ik regelmatig gesprekken voer. Ik sta er versteld van hoe zij zich ontwikkelen. Dat zijn de mannen voor de toekomst.

bron 4

Uit een redevoering van een politicus (rond 1850):

De staat heeft te zorgen voor de orde, de rust en de veiligheid. Daarvoor zijn politie en justitie nodig en tegen aanvallen van buitenaf een leger. De staat mag zich niet rechtstreeks met het economische leven bemoeien. De staat moet wel voor gunstige voorwaarden zorgen, zoals kanalen, havens en wegen.

bron 5

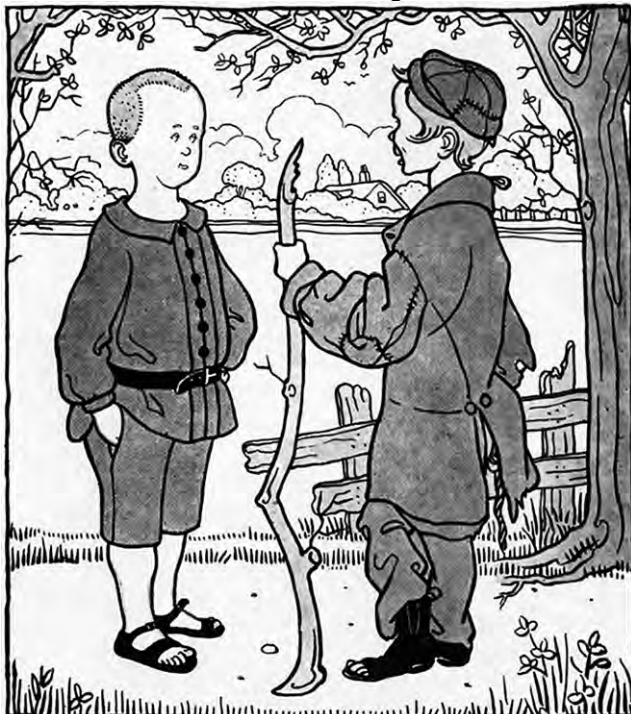
Uit een artikel van een staatsman (rond 1900):

Ik vind de overheid pas duidelijk christelijk wanneer zij zich laat leiden door de christelijke normen en waarden in de samenleving.

bron 6

Een tekening van Albert Hahn (1910).

Overeenstemming.

Jongen links: "Wij zijn vegetariërs, wij eten nooit vlees."

Jongen rechts: "En wij zijn proletariërs en wij eten ook nooit vlees."

(*Vegetariërs* zijn mensen die uit principe geen vlees eten; *Proletariërs* zijn arme arbeiders.)

bron 7

Titel van de prent: 'Voorbereiding tot het feest der Vereniging voor Vrouwenkiesrecht' (8 februari 1919).

bron 8

Protest tegen de Amerikaanse president Johnson naar aanleiding van het Amerikaanse militaire optreden in Vietnam (1968).

bron 9

Maand cel voorwaardelijk geëist tegen politieagent

OOSTHUIZEN – Tegen de 38-jarige politieman P.W. uit Oosthuizen is gisteren voor de Amsterdamse rechtbank door de ... (1) ... een voorwaardelijke gevangenisstraf van een maand plus € 2000,- boete geëist. In het Kleine Gartmanplantsoen zou een jongeman van 24 jaar door een schot van de agent zijn gedood. Voor de rechtbank gaf de verdachte aan: "Ik ben onschuldig. Waar de kogel vandaan kwam, is voor mij een raadsel." De ... (2) ... wees erop dat in het lichaam van het slachtoffer geen kogel was aangetroffen en dat het bewijs tegen zijn cliënt ontbreekt. De ... (3) ... zal op 8 mei uitspraak doen.

Historisch overzicht vanaf 1900 (en de drie verrijksdelen)

Gebruik bron 10.

- 1p **15** De bron gaat over de bewapeningswedloop tussen Frankrijk en Duitsland vlak voor het begin van de Eerste Wereldoorlog.
→ Op welke manier maakt de tekenaar de bewapeningswedloop belachelijk?

- 2p **16** Hieronder staan vijf beweringen over de Nederlandse regering tijdens de Eerste Wereldoorlog:

- 1 De regering maakte een einde aan de neutraliteitspolitiek.
 - 2 De regering stond de opvang van Belgische vluchtelingen toe.
 - 3 De regering vluchtte naar Groot-Brittannië.
 - 4 De regering voerde een distributiesysteem in.
 - 5 De regering zegde het lidmaatschap van de Volkenbond op.
- Welke **twee** beweringen zijn juist? Schrijf alleen de nummers op.

Gebruik bron 11, 12, 13 en 14.

- 1p **17** Welke bron hoort bij de Eerste Wereldoorlog?
- A bron 11
 - B bron 12
 - C bron 13
 - D bron 14

- 1p 18 Welke gebeurtenissen versnelden de invoering van het algemeen kiesrecht in verschillende Europese landen?
- A de crisis in de jaren dertig en de Eerste Wereldoorlog
 - B de Eerste Wereldoorlog en de Russische Revolutie
 - C de Russische Revolutie en de Tweede Wereldoorlog
 - D de Tweede Wereldoorlog en de crisis in de jaren dertig

Gebruik bron 15.

- 1p 19 Welke Nederlandse politicus is in deze tekst aan het woord?
- A Colijn
 - B Drees
 - C Schaepman
 - D Thorbecke
 - E Troelstra

Verrijksdeel: de opkomst en de gevolgen van het communisme in de Sovjetunie

- 1p 20 Wie was in Rusland de leider van de communisten tijdens de Russische Revolutie?
- A Chroesjtsjov
 - B Gorbatsjov
 - C Lenin
 - D Stalin

Gebruik bron 16.

- 1p 21 Welke bewering past bij de bron?
- A Door de crisis in het kapitalisme zal er een revolutie ontstaan in de Sovjetunie.
 - B Door de economische ontwikkeling van de Sovjetunie zal het communisme winnen van het kapitalisme.
 - C Door de economische ontwikkeling van het kapitalisme zal het kapitalisme winnen van het communisme.
 - D Door de Russische Revolutie zal er een crisis ontstaan in het kapitalisme.
- 2p 22 Gedurende de jaren dertig van de 20e eeuw was in de Sovjetunie het communisme het heersende politieke systeem. In Duitsland was het nationaal-socialisme het heersende politieke systeem. Tussen beide politieke systemen zijn overeenkomsten en verschillen.
- Noem **één overeenkomst** en **één verschil**.
-

- 2p **23** Leg uit dat het Verdrag van Versailles kan worden gezien als een belangrijke oorzaak voor de opkomst van de NSDAP in Duitsland. **Let op!** Het antwoord moet uit twee onderdelen bestaan.

Gebruik bron 17.

- 1p **24** Welke overeenkomst is er tussen de drie donkergrijs gekleurde landen (1, 2 en 3)?
- A Deze landen hadden een communistische regering.
 - B Deze landen kenden een democratische regeringsvorm.
 - C Deze landen vormden samen een militair bondgenootschap.
 - D Deze landen waren dictaturen.

Gebruik bron 18.

- 1p **25** Naar aanleiding van welke gebeurtenis uit de Tweede Wereldoorlog is deze tekening gemaakt?

Gebruik bron 19.

- 1p **26** Welke belangrijke gebeurtenis uit de Tweede Wereldoorlog wordt in de bron beschreven?

Gebruik bron 20.

- 1p **27** Dit propaganda-affiche geeft een beeld van de strijd tussen Duitsland en Groot-Brittannië.
→ Wat wil het affiche duidelijk maken?

Gebruik bron 21, 22, 23, 24 en 25.

- 2p **28** Welke **twee** bronnen zijn voorbeelden van een vorm van verzet van Nederlanders tegen de Duitse overheersing? Schrijf alleen de nummers op.

Gebruik bron 26.

- 1p **29** Welke manier van oorlogvoeren wordt in de tekening uitgebeeld?
- A Blitzkrieg
 - B duikbotenoorlog
 - C Koude Oorlog
 - D loopgravenoorlog
 - E tweefrontenoorlog

Verrijksdeel: Nederlands-Indië en Indonesië

- 1p 30 Er zijn historici die het militaire optreden van Nederland in Indonesië in de periode 1947-1948 'politioele acties' noemen. Andere historici noemen het optreden van Nederland in Indonesië een 'koloniale oorlog'.
→ Welke omschrijving vind jij het beste passen bij het optreden van Nederland? Verklaar je keuze.
- 2p 31 Er zit een lange periode van vier jaar tussen het uitroepen van de onafhankelijkheid door Indonesië en de soevereiniteitsoverdracht door Nederland. Daarover gaan de volgende beweringen:
- 1 De Nederlandse regering was van mening dat er veel voorbereiding en papierwerk nodig was voor een officiële erkenning van Indonesië.
 - 2 De Nederlandse regering was van mening dat het bezit van Nederlands-Indië van groot belang was voor de economische ontwikkeling van Nederland.
 - 3 De Nederlandse regering was van mening dat Nederland minder macht en aanzien zou hebben als Nederlands-Indië als kolonie verloren zou gaan.
 - 4 De Nederlandse legerleiding wilde eerst Duitsland en Japan verslaan vóódat zo'n belangrijke beslissing als soevereiniteitsoverdracht werd genomen.
 - 5 De Nederlandse legerleiding wilde Nederlands-Indië heroveren, maar werd tot twee maal toe militair verslagen door de nationalisten onder leiding van Soekarno.
- Welke **twee** beweringen geven een verklaring voor deze lange periode tussen het uitroepen van de onafhankelijkheid van Indonesië en de soevereiniteitsoverdracht door Nederland? Schrijf alleen de nummers op.

Gebruik bron 27.

- 1p 32 De schrijfster maakt zich om een aantal redenen druk over wat er is gebeurd. Maar er is één zaak die haar het meest heeft geschokt in de TV-uitzending. Wat heeft de schrijfster als het meest schokkend ervaren?
- A De acties werden uitgevoerd door gewone mensen.
 - B De daders zijn nooit voor de rechter ter verantwoording geroepen.
 - C De legerleiding greep pas na twee jaar in.
 - D De regering wist van de acties af en deed er niets tegen.

-
- 2p 33 Noem **één gebeurtenis** die kenmerkend is voor de Koude Oorlog. Geef ook aan **wie** deze gebeurtenis als een bedreiging beschouwde (het Westen of de Sovjetunie) en **waarom** deze gebeurtenis door één van beide partijen werd beschouwd als een bedreiging.

Doe het zo:

gebeurtenis: ...

wie beschouwde deze gebeurtenis als een bedreiging: ... (vul in: het Westen of de Sovjetunie)

waarom werd deze gebeurtenis als een bedreiging beschouwd

- 2p 34 Geef een beschrijving van de economische veranderingen in Nederland in de periode 1945-1975. Gebruik daarbij de drie begrippen **Marshallplan**, **verzorgingsstaat** en **oliecrisis** in de juiste samenhang.

Verrijkingsdeel: de brandhaard Israël en Palestina

- Gebruik bron 28, 29, 30 en 31.*
- 2p 35 Vier personen die een rol speelden in de politiek van het Midden-Oosten in de tweede helft van de 20e eeuw:
- a Arafat
 - b Ben Goerion
 - c Carter
 - d Sadat
- Welke bron hoort bij welke persoon? Schrijf alleen de letter op.
Doe het zo:
Bij bron 28 hoort persoon ... (vul letter in).
(enz. tot en met bron 31)
- 1p 36 Stelling: Als er vóór en tijdens de Tweede Wereldoorlog geen Jodenvervolgning was geweest, was de staat Israël nooit tot stand gekomen.
- Ben je het **eens** of **oneens** met deze stelling? Onderbouw je mening met een historisch argument.
-

- 2p 37 Vier omschrijvingen van internationale organisaties:
- a Opgericht in 1945. Doel: de handhaving van vrede en veiligheid in de wereld.
 - b Opgericht in 1949. Doel: de veiligheid van niet-communistische landen van Europa te bevorderen door militaire samenwerking.
 - c Opgericht in 1952. Doel: een gemeenschappelijke markt te scheppen voor steenkool- en staalindustrie.
 - d Opgericht in 1992. Doel: vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen tussen de lidstaten.
- Vier organisaties:
- 1 EGKS
 - 2 EU
 - 3 NAVO
 - 4 VN
- Welke omschrijving hoort bij welke organisatie?
Doe het zo:
Bij omschrijving a hoort organisatie ... (vul nummer in).
(enz. tot en met d)

- 2p **38** *Gebruik bron 32, 33, 34 en 35.*
- Vier personen:
- a Drees
 - b Gorbatsjov
 - c Kennedy
 - d Stalin
- Geef per bron aan van wie die uitspraak afkomstig is.
- Doe het zo:*
- Bij bron 32 hoort persoon ... (vul letter in).
(enz. tot en met bron 35)

Historisch overzicht vanaf 1900 (en de drie verrijksdelen)

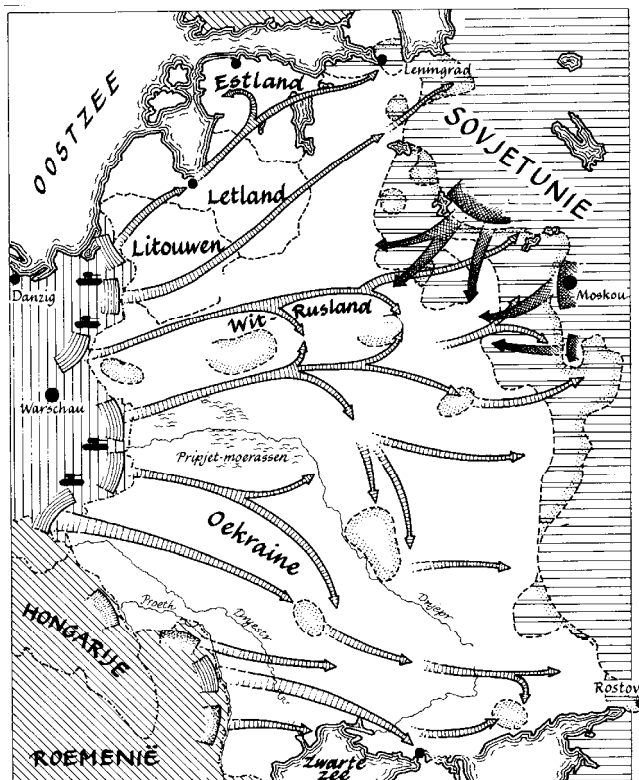
bron 10

Een spotprent uit 1914.

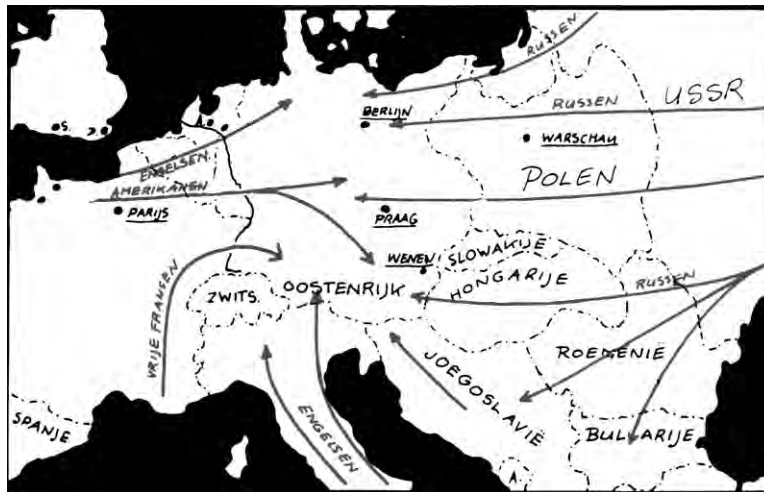
Vier bronnen met kaarten uit de twintigste eeuw:

bron 11

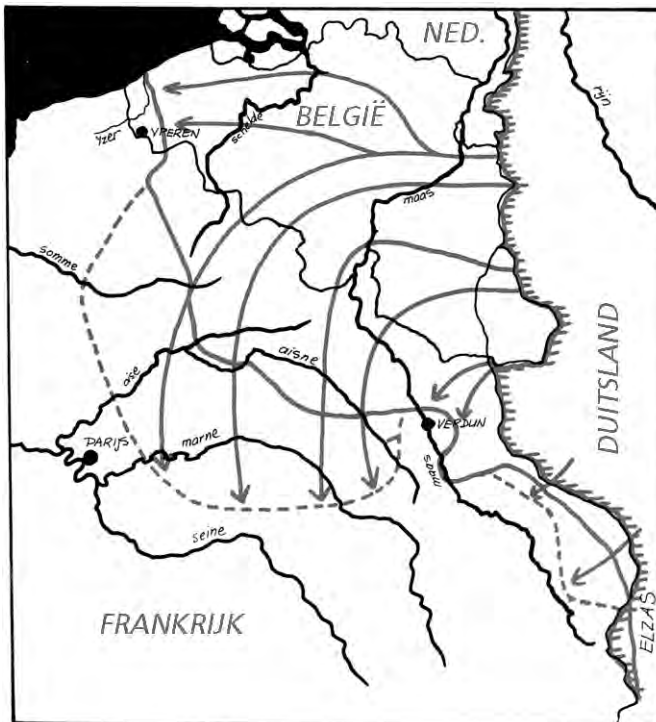
Toelichting
Duitse aanval op de Sovjetunie.

bron 12

Toelichting
Geallieerde aanval op Duitsland.

bron 13

Toelichting
Duitse aanval op België en Frankrijk.

bron 14

Toelichting
Geallieerde luchtbrug naar West-Berlijn.

bron 15

Een uitspraak uit 1918:

Wij moeten aanstaande zondag een belangrijke vraag beantwoorden: gaan wij in dit land arbeiders- en soldatenraden oprichten of niet? Als het antwoord ja is, zijn wij vanaf dat moment het nieuwe gezag in Nederland.

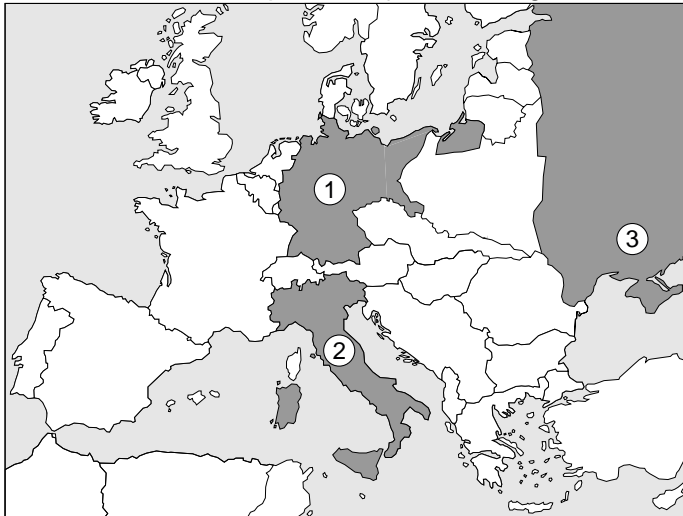
bron 16

Prentbriefkaart uit de Sovjetunie (1931).

bron 17

Een kaart van Europa in de jaren dertig.

bron 18

Een Russische spotprent over een gebeurtenis in de Tweede Wereldoorlog.

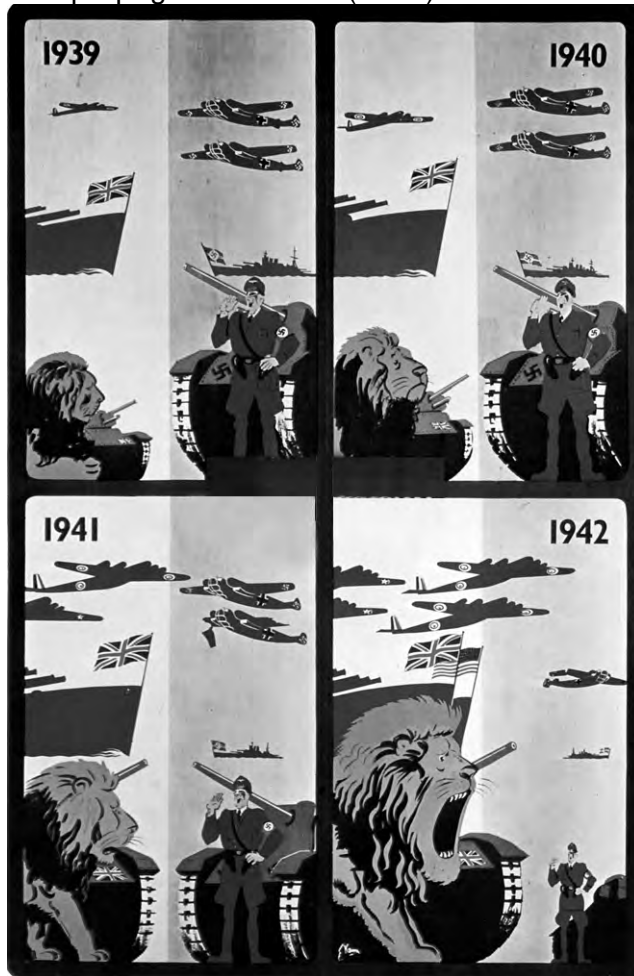
bron 19

Een belangrijke gebeurtenis uit de Tweede Wereldoorlog.

In de ochtend van 7 december 1941 vielen de Japanners de basis aan. Dat deden ze met 190 vliegtuigen. Die werden later gevolgd door een tweede golf van 170 vliegtuigen. Er werden achttien schepen tot zinken gebracht of zwaar beschadigd en rond 250 vliegtuigen uitgeschakeld. Er vielen meer dan 2300 doden en bijna 1200 gewonden.

bron 20

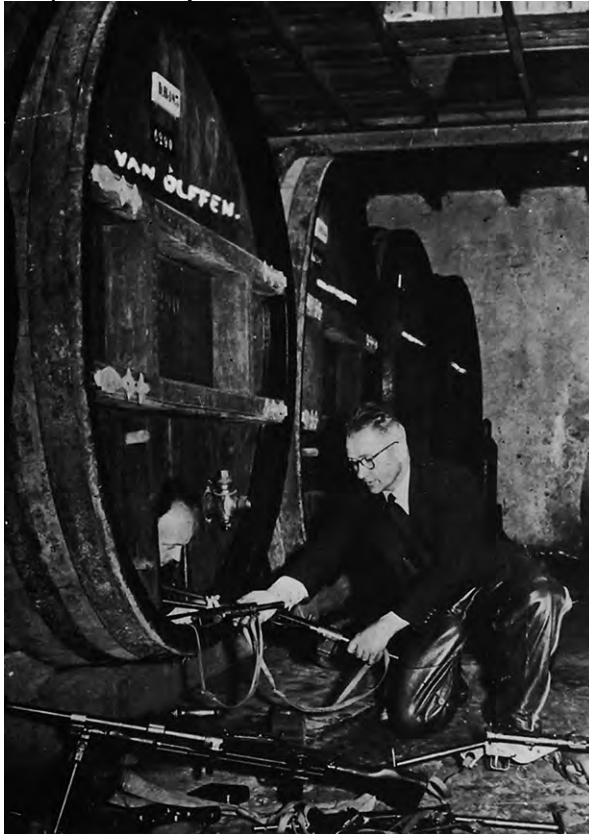
Een propaganda-affiche (1943).

Vijf foto's over Nederland tijdens de Duitse bezetting:

bron 21

Wapens in wijnvaten.

bron 22

Nederlandse SS'ers voor het vertrek naar het Oostfront.

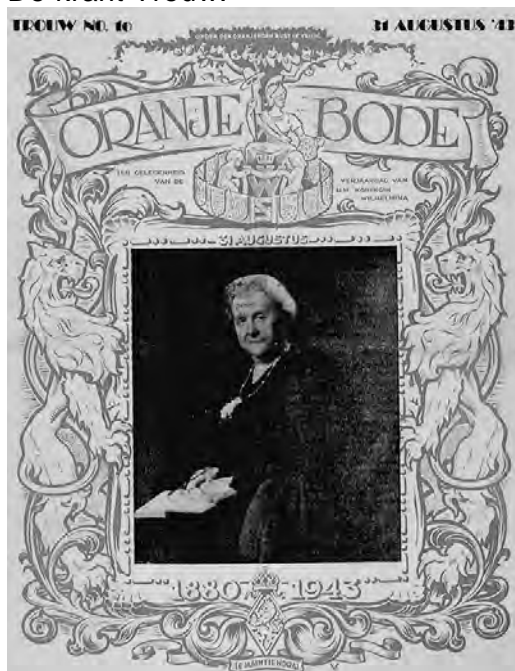
bron 23

Het weekblad 'Volk en Vaderland'.

bron 24

De krant Trouw.

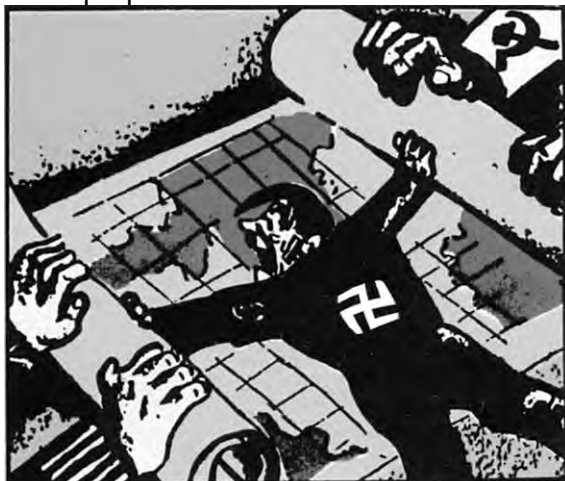
bron 25

Nederlandse politieagenten in opleiding voor de Landwacht.

bron 26

Een spotprent over de Tweede Wereldoorlog (1944).

Toelichting

De handen linksonder zijn van de Verenigde Staten.

De handen rechtsboven zijn van de Sovjetunie.

bron 27

Uit een column van een krant (januari 2007).

Bijzondere methoden.

Het televisieprogramma *Andere Tijden* is zelden zo spectaculair dat je ervan wakker ligt. Maar de aflevering van vorige week donderdag had dat effect op mij. Ik zal proberen uit te leggen waarom. De uitzending ging over het optreden van kapitein Westerling en zijn mannen van de DST (Dienst Speciale Troepen). Zij moesten de orde herstellen die verstoord werd door opstandelingen. Dat lukte hen heel goed dankzij een speciale methode. Westerling en zijn commando's omsingelden steeds een kampong (dorpje) als zij dachten dat het gebruikt werd als basis door de nationalistische guerrillastrijders. Alle mannen werden verzameld op een speciale plek. De kapitein nam plaats achter een klaptafeltje en riep de mannen één voor één naar voren. Vervolgens wees Westerling naar

rechts of naar links. De mannen die naar links gingen, werden, nadat ze door de kapitein streng waren toegesproken, stuk voor stuk doodgeschoten. Als het werk gedaan was, trok men naar het volgende dorp.

Voor mij is dit verhaal niet nieuw. Het was al vrij snel bekend dat zulke dingen daar waren gebeurd. Ook minister-president Drees gruwde ervan toen hij het hoorde. En de legerleiding keurde de 'speciale methode' van Westerling stilzwijgend goed. Tot een rechtszaak is het nooit gekomen. Voor de camera vertelden drie vriendelijke mannen van rond de 80 jaar met twinkelende oogjes van hun avontuur. Er waren veel doden, maar dat was de opdracht. Dus je deed het. De veteranen waren niet trots, dat moet gezegd. Het zijn aardige oude mannen. Je drinkt er zo een kopje koffie mee.

Vier uitspraken over de politiek van het Midden-Oosten in de tweede helft van de 20e eeuw:

bron 28

Onze overwinningstocht zal doorgaan totdat de Palestijnse vlag zal wapperen in Jeruzalem en in heel Palestina.

bron 29

Wij mogen vanavond getuige zijn van een belangrijke stap in de richting van vrede. De leiders van deze landen hebben de moed en de wijsheid getoond om deze stap te zetten. Ik ben blij dat ik deze onderhandelingen op Camp David heb mogen leiden. Als president bewonder ik de mannen die de vrede tekenen.

bron 30

Vrede is kostbaarder dan een stuk land. Ik wens dat er tussen ons land en Israël geen oorlogen meer zullen voorkomen.

bron 31

Er zijn 11 miljoen Joden op de wereld. Ik zeg niet dat ze allemaal hier naar toe zullen komen, maar ik verwacht er wel enkele miljoenen. Met de natuurlijke bevolkingsgroei meegerekend, zou er een Joodse staat met ongeveer 10 miljoen inwoners kunnen ontstaan.

Hieronder staan vier uitspraken van bekende personen.

bron 32

Er zijn mensen die zeggen dat het communisme de weg van de toekomst is. Laat hen naar Berlijn komen. Er zijn mensen die zeggen dat we met de communisten kunnen samenwerken. Laat hen naar Berlijn komen. Vrijheid kent vele problemen en democratie is niet volmaakt. Maar wij hebben nooit een Muur hoeven te bouwen om te voorkomen dat onze mensen weg zouden lopen.

bron 33

Toen ik aan de macht kwam, was het duidelijk dat niet alles goed ging in het land. Er was veel van alles: olie, gas en andere natuurlijke hulpbronnen. Maar nog altijd was onze levensstandaard slechter dan die van de ontwikkelingslanden. De reden was duidelijk: de maatschappij had veel te lijden van het strakke, bureaucratische systeem. Wat nodig was, was een radicale verandering en meer openheid.

bron 34

We richten een nieuwe partij op. Naast de oude leden zijn ook anderen welkom. Maar dan moeten we ze niet het gevoel geven dat ze zich aan ons moeten aanpassen. We moeten gezamenlijk iets nieuws beginnen. We verwachten niet dat de PvdA gelijk de meerderheid zal krijgen. Maar onze nieuwe partij zal zeker een grote en waardevolle bijdrage leveren aan de democratie in ons land.

bron 35

Wat was het voordeel van het niet-aanvalsverdrag met Duitsland? Wij bewaarden de vrede voor ons land gedurende anderhalf jaar en daarmee de mogelijkheid ons voor te bereiden op de verdediging. De vijand is wreed en onverbiddelijk. Zijn doel is de verovering van onze grond, het stelen van ons graan en onze olie.